

101762 - weigering afgeven stageverklaring

BESLISSING

van de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten inzake het administratief beroep van 1 september 2016 van

mr. X,

advocaat te Sneek,

(hierna: "appellante")

gericht tegen de beslissing van 16 augustus 2016, alsmede tegen de wijzigingsbeslissing van 26 augustus 2016, van de raad van de orde in het arrondissement Noord-Nederland (hierna: "raad"). Met deze beslissingen besluit de raad om appellante de stageverklaring niet te verstrekken.

Verloop van de procedure

1.1 Met zijn beslissing van 16 augustus 2016, in verband met de grondslag van de beslissing gewijzigd bij beslissing van 26 augustus 2016, weigert de raad appellante de stageverklaring te verstrekken.

1.2 Bij brief van 1 september 2016 stelt appellante bij de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten administratief beroep in tegen de beslissingen.

1.3 Bij brief van 5 oktober 2016 informeert de algemene raad appellante en de raad over datum, plaats en tijdstip van hoorzitting.

1.4 Bij brief van 9 november 2016 ontvangt de algemene raad van de raad een verweerschrift.

1.5 Ter zitting verschijnen appellante en haar gemachtigde mr. Y, advocaat te Veendam. Namens de raad verschijnen de deken van de raad, de adjunct-secretaris, en een stafjurist bij het bureau van de orde van advocaten Noord-Nederland.

Standpunt van de raad

2.1 De raad heeft appellante geweigerd de stageverklaring te verstrekken op grond van artikel 9b van de Advocatenwet juncto artikel 3.2 van de Voda.

-

2.2 Samengevat voert de raad in zijn beslissing en verweerschrift het volgende aan:

- Appellante, stagiaire-ondernemer, voldoet aan het bepaalde in artikel 3.2, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Voda, maar beschikt nog over onvoldoende praktijkervaring als bedoeld onder c van genoemde bepaling.
- Appellante voldoet niet aan de kernwaarden, bedoeld in artikel 10a, eerste lid, aanhef en de onderdelen c, d en e, van de Advocatenwet.

- -

Standpunt van appellante

3.1 De beslissingen van de raad van 16 en 26 augustus 2016 kunnen niet in stand blijven. Appellante verzoekt de raad te veroordelen in de proceskosten.

3.2 Samengevat formuleert appellante de volgende beroepsgronden:

- Op grond van onjuiste overwegingen komt de raad tot de conclusie dat appellante over onvoldoende praktijkervaring beschikt;
- Ten onrechte komt de raad op basis van incidenten op het gebied van het strafrecht en het civiel procesrecht tot de conclusie dat appellante niet de deskundigheid heeft die mag worden verwacht van een stagiaire met drie jaar ervaring;
- Indien de raad zich op het standpunt stelt dat appellante niet in aanmerking komt voor de stageverklaring had de raad hierover eerder, duidelijker en gemotiveerd moeten communiceren;

- De raad had appellante behoren te wijzen op de consequenties om geen medewerking te verlenen aan de verlenging van de stage.

-

Relevante regelgeving

4.1 Ingevolge artikel 6.19, eerste en tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht heeft het administratief beroep van rechtswege mede betrekking op de wijzigingsbeslissing van 26 augustus 2016 van de raad.

4.2 Ingevolge artikel 9b, eerste lid, van de Advocatenwet is de advocaat gedurende de eerste drie jaar waarin hij als zodanig is ingeschreven als stagiaire verplicht de praktijk uit te oefenen onder begeleiding van een patroon en bij deze kantoor te houden, behoudens vrijstelling als bedoeld in het derde lid.

4.3 Ingevolge artikel 9b, tweede lid, tweede volzin, van de Advocatenwet kan de stage met maximaal drie jaar worden verlengd als de raad van oordeel is dat de stagiaire nog niet over voldoende praktijkervaring beschikt.

4.4 Ingevolge artikel 9b, zesde lid, van de Advocatenwet worden bij of krachtens verordening bedoeld in artikel 28 regels vastgesteld betreffende de verplichtingen waaraan de patroon en de stagiaire hebben te voldoen.

4.5 In artikel 10a, eerste lid, aanhef en de onderdelen c, d en e, van de Advocatenwet zijn de volgende kernwaarden opgenomen: voldoende kennis en vaardigheden (c), integriteit en betamelijk handelen (d) en geheimhoudingsplicht (e).

4.6 Artikel 3:1 van de Voda bepaalt wanneer de stage een aanvang neemt.

4.7 Artikel 3.2 van de Voda bepaalt wanneer de stage is voltooid. In dat geval verstrekt de raad de stagiaire de stageverklaring.

4.8 Artikel 3.9, eerste lid, van de Voda beschrijft de minimale praktijkervaring die de stagiaire aan het eind van de stage moet hebben opgedaan om zelfstandig en naar behoren de praktijk uit te kunnen oefenen.

4.9 Artikel 3.10, eerste lid, van de Voda beschrijft het aantal opleidingspunten dat de stagiaire moet behalen met activiteiten binnen zijn arrondissement.

4.10 Artikel 3.11 van de Voda ziet behalve op de adequate inrichting van de kantoororganisatie ook op de inschatting door de stagiaire-ondernemer van zijn deskundigheid om een zaak te behandelen.

4.11 Artikel 3.12 van de Voda ziet op liquiditeit en boekhouding van de stagiaire-ondernemer.

4.12 Artikel 9 van de Beleidsregels inzake de uitvoering van Hoofdstuk 3 van de Verordening op de advocatuur (hierna: “Beleidsregels”) ziet op de voltooiing van de stage. In het tweede lid, aanhef en onderdelen c en d, is opgenomen dat de raad in zijn beoordeling of sprake is van voldoende praktijkervaring betreft of de stagiaire-ondernemer heeft voldaan aan het bepaalde in de artikelen 3.11 en 3.12 van de Voda en of er klachten, al dan niet tuchtrechtelijk, bekend zijn over de stagiaire, de patroon of het kantoor van de stagiaire of de patroon.

4.13 Artikel 10, eerste lid, van de Beleidsregels houdt in dat verlenging van de stage mogelijk is, indien het aannemelijk is dat voor het einde van de termijn de stagiaire alsnog over voldoende praktijkervaring beschikt en de ontbrekende verplichtingen zijn vervuld.

Beoordeling van het administratief beroep

Inleiding

5.1 In administratief beroep vindt toetsing *ex nunc* plaats. Dit betekent dat bij de toetsing door de algemene raad van de beslissingen van de raad van 16 en 26 augustus 2016 (hierna: “beslissing”) ook de feiten en omstandigheden worden meegewogen die zich na de twee genoemde data hebben voorgedaan.

5.2 Onweersproken is dat appellante

- sinds 16 augustus 2013 als advocaat op het tableau staat ingeschreven;
- stagiaire-ondernemer is;
- sinds 22 maart 2016 beschikt over het certificaat beroepsopleiding advocaten; en voldoet aan het bepaalde in de artikelen 3.9 en 3.10, eerste lid, van de Voda.

5.3 De stageverklaring is appellante niet verstrekt omdat de raad, gehoord de patroon en appellante, van oordeel is dat appellante over onvoldoende praktijkervaring, bedoeld in artikel 9b, tweede lid, van de Advocatenwet beschikt.

5.4 Bij de beoordeling van het voorliggende administratief beroep gaat de algemene raad in op:

- (i) het doel en de systematiek van de regelgeving;
- (ii) de mogelijkheid tot verlenging van de stage;
- (iii) de weigering tot afgifte van de stageverklaring.

Doel en systematiek van de regelgeving (i)

6.1 Doel van de hiervoor aangehaalde regelgeving is behalve de bescherming van de rechtzoekende en de kwaliteit van de advocatuur, ook het borgen van de positie van de stagiaire-ondernemer. In verband met de bijzondere positie van de stagiaire-ondernemer ten opzichte van de stagiaire in loondienst zijn in de artikelen 3.11 en 3.12 van de Voda aanvullende eisen gesteld. Bij de beoordeling of de stageverklaring kan worden verstrekt, wordt tevens bezien of aan laatstgenoemde artikelen is voldaan.

6.2 Bij de beoordeling of de stage is voltooid, wordt ook rekening gehouden met eventuele klachten, al dan niet tuchtrechtelijk, over de stagiaire en zijn kantoor, zoals bepaald in artikel 9, tweede lid, aanhef en onderdeel d, van de Beleidsregels.

6.3 Om in aanmerking te komen voor de stageverklaring moet behalve aan kwantitatieve ook aan kwalitatieve vereisten zijn voldaan. In de beoordeling van de kwalitatieve vereisten worden mede betrokken de in artikel 10a, eerste lid, van de Advocatenwet verwoorde kernwaarden van de advocatuur, alsmede de advocatuurlijke attitude van een stagiaire (ECLI:NL:RVS:2009:BK0122).

Mogelijkheid tot verlenging van de stage (ii)

7.1 In de toelichting op artikel 3.2 van de Voda is opgenomen dat de raad tot de conclusie kan komen dat verlenging van de stage is geïndiceerd, omdat de stagiaire niet over voldoende praktijkervaring beschikt als bedoeld in het eerste lid, onderdeel c, van dit artikel. In dat geval kan de raad de stage verlengen met ten hoogste drie jaar (artikel 9b, tweede lid, van de Advocatenwet).

7.2 Verlenging van de stage is een discretionaire bevoegdheid van de raad. Ingevolge artikel 10, eerste lid, van de Beleidsregels kan de raad de stage verlengen indien aannemelijk is dat voor het einde van de termijn de stagiaire alsnog over voldoende praktijkervaring beschikt en dat de ontbrekende verplichtingen zijn vervuld.

7.3 Uit de overgelegde stukken blijkt, en ter zitting bevestigd, dat appellante voldaan heeft aan het bepaalde in de artikelen 3.9 en 3.10, eerste lid, van de Voda. Voorts blijkt uit die stukken dat op verschillende momenten gedurende de stage appellante indicaties zijn gegeven voor een eventuele verlenging van de stage. Dit blijkt onder meer uit de brief van 29 april 2015 van de toenmalig deken. In verband met de praktijkervaring van appellante en de daaraan gerelateerde financiële positie van haar kantoor wordt appellante met deze brief geïnformeerd over de reële mogelijkheid van stageverlenging te zijner tijd. In zijn stageverslag van mei 2015 beschrijft de patroon de algemene indruk van appellante als iemand die nog actief moet worden begeleid om uiteindelijk na drie jaren als volwaardig en deugdelijk advocaat zelfstandig aan de slag te kunnen. Het verloop van de stage leidt de patroon tot het besluit zijn begeleiding te intensiveren. In het laatste stageverslag van 31 maart 2016 vermeldt de patroon dat appellante enkele maanden daarvoor heeft besloten zich toe te leggen op het strafrecht. Zij wordt op dat rechtsgebied begeleid door een externe strafrechtadvocaat. De patroon merkt over de keuze voor het strafrecht op, dat het voordeel daarvan voor appellante is dat er op dat rechtsgebied veel wordt gepleit en minder processtukken worden geschreven, hetgeen een minder sterke kant van appellante is. In zijn aan de patroon gerichte brief van 19 juli 2016 beschrijft de deken de omstandigheden die de patroon en de deken tot de conclusie hebben geleid dat verlenging van de stage met een half jaar is geïndiceerd. In dezelfde brief vermeldt de deken dat hem

inmiddels is gebleken dat appellante met een eventuele verlenging niet instemt. Appellante herhaalt dit tijdens het kantoorbezoek op 10 augustus 2016, neergelegd in het gespreksverslag van het kantoorbezoek. Op 16 augustus 2016 informeert de deken appellante telefonisch over de beslissing van de raad om de stageverklaring niet af te geven. In reactie daarop bericht appellante de deken bij e-mailbericht van 16 augustus 2016 bij nader inzien toch in te stemmen met een verlenging.

7.4 De algemene raad stelt voorop dat voor de beslissing tot verlenging van de stage de instemming noch de medewerking van appellante een voorwaarde is. Voorts stelt de algemene raad vast dat uit de stageverslagen kan worden afgeleid dat de houding van appellante naar de zittende en staande magistratuur, de kwaliteit van de processtukken en appellantes praktijkervaring van dien aard zijn dat al in de loop van de stage duidelijk werd dat verstrekking van de stageverklaring na afloop van drie jaar niet aannemelijk is. Bij brief van de toenmalig deken van 29 april 2015 is appellante hierover al geïnformeerd.

7.5 Anders dan appellante ter zitting aanvoert, heeft de raad naar het oordeel van de algemene raad wel gezien of verlenging van de stage een verantwoorde beslissing is. Uit de overgelegde stukken en de toelichting daarop door appellante en de raad leidt de algemene raad af dat in de maanden voorafgaande aan de beslissing niet eerder bij de raad bekende feiten en omstandigheden aan het licht kwamen. In samenhang met het optreden van appellante bij verschillende gelegenheden heeft de raad afgezien van zijn aanvankelijk voornemen de stage te verlengen. Weliswaar behoeft de beslissing tot stageverlenging geen instemming van appellante, maar het feit dat appellante verschillende keren kenbaar heeft gemaakt zich niet te kunnen vinden in een verlenging, alsmede de wisselende houding van de patroon hierover, leiden de algemene raad tot de conclusie dat, gegeven de geschetste feiten en omstandigheden, niet voorzienbaar is dat een verlenging van de stage zal leiden tot het gewenste resultaat, namelijk de afgifte van de stageverklaring.

7.6 Tegen die achtergrond ligt het in de rede dat de raad tot zijn beslissing is gekomen om de stageverklaring niet te verstrekken aan appellante. Op de vraag of de raad daarbij heeft gehandeld overeenkomstig het bij of krachtens de Advocatenwet bepaalde, gaat de algemene raad hierna in.

Weigering afgifte stageverklaring (iii)

8.1 Waar appellante de algemene raad uitdrukkelijk verzoekt bij de behandeling van het administratief beroep het beoordelingskader van artikel 9b van de Advocatenwet en artikel

3.9 van de Voda in acht te nemen, merkt de algemene raad op dat het toetsingskader veel breder is en verwijst hiervoor naar *“Doel en systematiek van de regelgeving”*, randnummer 6. Deze brede toetsing wordt ingegeven door de kwaliteit van de advocatuur en daarmee een goede rechtsbedeling ten behoeve van het belang van de rechtzoekende.

8.2 Allereerst gaat de algemene raad in op de in de Voda geformuleerde aanvullende vereisten voor een stagiaire-ondernemer. De algemene raad stelt vast dat appellante niet heeft voldaan aan het bepaalde in artikel 3.11 van de Voda door het aannemen van zaken op het gebied van het strafrecht met de bedoeling zich te specialiseren in dit rechtsgebied, terwijl haar patroon niet is geverseerd in het strafrecht. Dat appellante op dit rechtsgebied zou zijn begeleid door een externe strafrechtadvocaat wordt door deze advocaat bij brief van 14 september 2016, gericht tot de deken, uitdrukkelijk ontkend. De bemoeienis van deze strafrechtadvocaat is beperkt geweest tot minder dan tien uur en bestond uit het zo nu en dan advies geven naar aanleiding van wat appellante tegenkwam in haar praktijk.

8.3 Uit het administratief beroepschrift blijkt dat appellante zich inmiddels kan vinden in die opvatting van de externe strafrechtadvocaat nu zij betrokkene aanduidt als *aanspreekpunt* tijdens de stage voor door appellante behandelde strafzaken. Dat appellante op dit rechtsgebied een goede begeleiding nodig heeft, blijkt uit eerdergenoemde brief van deze advocaat. In die brief zet deze strafrechtadvocaat vraagtekens bij de kennis van appellante over de rol en positie van de advocaat in het strafproces. Hij voegt daar nog aan toe dat zou kunnen worden gewerkt aan appellantes houding in strafzaken.

8.4 Daarnaast is de algemene raad gebleken dat appellante bij herhaling is geweest op de financiële positie van haar kantoor. Ondanks het aantal behandelde zaken (228) blijft de vermogenspositie achter bij de verwachtingen. Gelet op het beperkte aantal lopende zaken (15) ten tijde van de beslissing en de aard van die zaken – gering in omvang en kortlopend – concludeert de algemene raad dat de omvang van de praktijk, en daarmee de praktijkervaring van appellante, te gering is om te kunnen spreken van een financieel gezonde praktijk. Door appellante is geen perspectief geboden op betere vooruitzichten. In de opvatting van de algemene raad is een positieve vermogenspositie binnen afzienbare tijd dan ook niet te voorzien. Een dergelijke financiële positie en omvang van de praktijk kunnen met zich meebrengen dat de onafhankelijke positie en daarmee de integriteit van appellante in gevaar komt met als uiterste consequentie dat de positie en dus het belang van de rechtzoekende niet meer voorop staat.

8.5 De algemene raad concludeert dat appellante niet, althans in onvoldoende mate, heeft voldaan aan het bepaalde in de artikelen 3.11 en 3.12 van de Voda op grond waarvan de raad kon afzien van de verstrekking van de stageverklaring.

8.6 In het kader van de brede beoordeling van de vraag of appellante de stageverklaring kan worden verstrekt, mocht de raad tevens betrekken de reeds voor de beslissing bekende feiten als:

- de beslissing van de wrakingskamer van de rechtbank Noord-Nederland van 22 mei 2015;
- het overzicht van de Raad voor Rechtsbijstand van aangevraagde, afgegeven en afgewezen toevoegingen in de periode 1 oktober 2013 tot en met 19 juli 2016;
- verschillende klachten van het openbaar ministerie over het optreden van appellante zowel in de richting van het openbaar ministerie als naar de rechtzoekenden;
- de onjuiste informatie die appellante verstrekte aan de Raad voor Rechtsbijstand via het inschrijvingsformulier *Specialisatie Jeugdzaken* van 2 februari 2016;
- de voor eigen zaken bij de Raad voor Rechtsbijstand aangevraagde en gedeclareerde toevoegingen; en
- de strafrechtelijke veroordelingen op grond van de Wegenverkeerswet.

8.7 De algemene raad volgt appellante derhalve niet in haar opvatting dat ter zake van deze feiten alleen de tuchtrechter bevoegd is. Met de raad is de algemene raad van mening dat genoemde feiten een negatieve afstraling hebben op de integriteit van appellante en daarmee op het imago van de advocatuur.

8.8 Uit de bij het verweerschrift gevoegde producties blijkt dat ook na de beslissing negatieve berichten over het optreden van appellante zijn ontvangen van het openbaar ministerie. Daarnaast tilt de algemene raad zwaar aan de brief van de Raad voor Rechtsbijstand van 7 september 2016 waarmee appellante wordt meegedeeld dat het voornemen bestaat tot intrekking toevoegingen en het voornemen tot uitschrijving High Trust in verband met het gedrag van appellante. Dat appellante inmiddels een terugbetalingsregeling met de Raad voor Rechtsbijstand heeft getroffen, doet aan de ernst van de zaak niet af. Ten slotte acht de algemene raad het ontoelaatbaar dat appellante bij brief van 16 september 2016 de raad van de orde Amsterdam, in het kader van een verzoek tot ontheffing – bedoeld is vrijstelling – van de verplichting kantoor te houden bij de

patroon, heeft bericht dat de raad appellante een stageverlenging van zes maanden zou hebben aangeboden.

Conclusie

9.1 Het hiervoor geschetste samenstel van feiten en omstandigheden leidt de algemene raad tot de conclusie dat in het belang van de kwaliteit van de advocatuur en een goede rechtsbedeling de raad op goede gronden tot zijn beslissing is gekomen om appellante de stageverklaring te weigeren. De algemene raad verklaart het administratief beroep dan ook ongegrond.

9.2 Ingevolge artikel 7:28, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht wijst de algemene raad het verzoek van appellante af om te bepalen dat de raad is gehouden tot proceskostenvergoeding.

Beslissing

De algemene raad verklaart het administratief beroep ongegrond en wijst appellantes verzoek tot vergoeding van de proceskosten af.

Aldus gedaan te Den Haag op 21 december 2016.

Overeenkomstig het namens de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten genomen besluit,

Voor deze,

mr. B.J.M. de Leest

lid van de algemene raad

Tegen deze beslissing kunnen belanghebbenden binnen zes weken na bekendmaking van deze beslissing beroep instellen overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk 8 van de Algemene wet bestuursrecht.

Deze beslissing is verzonden op 21 december 2016.

Bijlage: verslag van de hoorzitting van 28 november 2016